

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2012 m. lapkričio 27 d.

Dvi naujos FRA ataskaitos atskleidžia: neapykantos nusikaltimai – ES tikrovė

Dvi naujos Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) parengtos ataskaitos patvirtina, kad neapykantos nusikaltimai yra visos Europos Sąjungos (ES) kasdienybė. Rasizmo, ksenofobijos, religinės netolerancijos arba asmens negalios, lytinės orientacijos ar lytinės tapatybės paskatinti nusikaltimai ir smurtas yra neapykantos nusikaltimai, kurie ne tik daro skriaudą tiems, prieš kuriuos tokie veiksmai nukreipti, bet ir iš esmės žlugdo ES įsipareigojimus puoselėti demokratijos principus bei ginti pagrindines teises – teisę į lygybę ir teisę į nediskriminavimą.

Siekdamos pažaboti neapykantos nusikaltimus, ES ir jos valstybės narės turi geriau nušviesti tokius nusikaltimus ir priversti nusikaltimų vykdytojus atsakyti už savo veiksmus. Siekiant įveikti plintantį išankstinį nusistatymą prieš tam tikras grupes ir kompensuoti tokio požiūrio sukeltą žalą, sprendimus priimančios politikai privalo pademonstruoti stipresnę politinę valią. Todėl neapykantos nusikaltimų aukos ir liudininkai turėtų būti raginami pranešti apie tokius nusikaltimus, o ES ir nacionaliniu lygmenimis reikėtų priimti teisės aktus, kurie įpareigotų valstybes nars rinkti ir skelbti su tokiais nusikaltimais susijusius duomenis. Tokiomis priemonėmis ES valstybės narės – atsižvelgdamos į Europos žmogaus teisių teismo praktika grindžiamus reikalavimus – pripažintų neapykantos nusikaltimų aukų problemą. Kad nusikaltimų vykdytojai tinkamai atsakytų už savo veiksmus, įstatymų leidėjai taip pat turėtų apsvarstyti griežtesnes bausmes už neapykantos nusikaltimus, taip atkreipdami dėmesį į šių nusikaltimų sunkumą, o nuosprendžius skelbiantys teismai turėtų viešai nagrinėti nusikaltimą paskatinusio tendencingo požiūrio atvejus, aiškiai parodydami, kad už tokius nusikaltimus bus baudžiama griežtesnėmis bausmėmis.

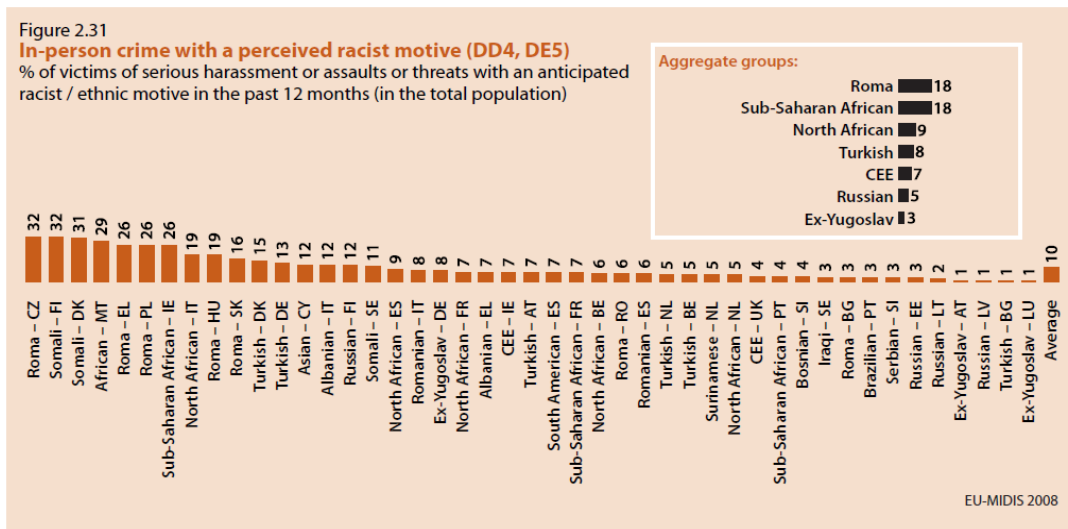
„Dėl neapykantos nusikaltimų formuojasi neigiamas „mes ir jie“ požiūris, o tai daro milžinišką psichologinę žalą“, – sako FRA direktorius Morten Kjaerum. „Tokiais nusikaltimais paminami pagrindiniai demokratijos principai – lygybė ir nediskriminavimas. Todėl neapykantos nusikaltimai kenkia ne tik jų aukoms, bet ir kitiems tai pačiai grupei priklausantiems žmonėms (daugelis iš jų baiminasi gali tapti kitu tokių veiksmų taikiniu) bei apskritai visai visuomenei. Siekdamas įveikti šį reiškinių, ES ir jos valstybės narės turi užtikrinti, kad tokie nusikaltimai būtų geriau nušviečiami, o nusikaltimų vykdytojai atsakytų už savo veiksmus.“

Naujoje FRA ataskaitoje pavadinimu ***Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights*** („Geresnis informavimas apie Europos Sąjungoje daromus neapykantos nusikaltimus: aukų teisių pripažinimas“) išdėstytas pagrindinėmis teisėmis grindžiamas požiūris į neapykantos nusikaltimus ir pateikiama palyginamoji ES valstybėse narėse naudojamų oficialių duomenų apie neapykantos nusikaltimus rinkimo priemonių analizė. Joje atkreipiamas dėmesys į sunkumus, susijusius su neapykantos nusikaltimų registravimu, ir svarstoma, kaip būtų galima išplėsti kaupiamų oficialių duomenų apimtį, kad valstybės narės vykdytų savo įsipareigojimus neapykantos nusikaltimų aukoms.

Antroje ataskaitoje ***EU-MIDIS Data in Focus 6: Minorities as Victims of Crime*** („Apklausa dėl mažumų ir diskriminacijos padėties Europos Sąjungoje (EU-MIDIS) 6-oji tikslinė duomenų ataskaita dėl nuo nusikaltimų nukentėjusių mažumų“) pateikiami duomenys apie respondentų patirtą

viktimizaciją penkių rūšių nusikaltimų – nuo vagystės iki nusikalstamo priekabiavimo – atvejais. Vienoje ataskaitos dalyje išsamiai analizuojama nuo rasistinių nusikaltimų nukentėjusių mažumų padėtis. Ataskaitos duomenimis, kas ketvirtas (24 %) iš 23 500 EU-MIDIS apklausoje (tai – pirma ES masto apklausa, kuria siekta išsamiai įvertinti su rasistiniais ar neapykantos etninei mažumai paskatintais nusikaltimais susijusių etninių mažumų ir imigrantų grupių narių patirtį) dalyvavusių respondentų teigė, kad ne mažiau kaip kartą per 12 mėnesių iki šios apklausos tapo nusikaltimo auka. Vidutiniškai 18 % visų apklausoje dalyvavusių romų ir afrikiečių iš Užsachario Afrikos valstybių nurodė bent kartą per pastaruosius 12 mėnesių nukentėję nuo rasistinio nusikaltimo.

Numanomo rasistinio požiūrio paskatinti užpuolimai, grasinimai ar nusikalstamas priekabiavimas, nuo kurių nukentėjo etninių mažumų ir imigrantų grupių nariai (Šaltinis. FRA EU-MIDIS)

Questions DD4-DE5: Do you think that [this incident/any of these incidents] IN THE LAST 12 MONTHS happened partly or completely because of your immigrant/ minority background?

Aggregate groups – Bendros grupės

Neapykantos nusikaltimų aukos ir liudininkai nenori pranešti apie tokius nusikaltimus nei teisėsaugos ar baudžiamojo teisingumo institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, nei paramos aukoms grupėms. Dėl šios priežasties aukos dažnai negali arba nenori kreiptis į teismą dėl nusikaltimo vykdytojų padarytos žalos, apie daugelį nusikaltimų nepranešama, už juos nebaudžiama ir todėl apie juos nesužinoma.

Užpuolimų, grasinimų ar nusikalstamo priekabiavimo atvejų, apie kuriuos 27 ES valstybėse narėse gyvenantys mažumų ir imigrantų grupių nariai nepraneša, rodikliai (Šaltinis. FRA EU-MIDIS)

	Vidurio ir Rytų europiečiai	Respondentai iš buvusios Jugoslavijos	Šiaurės afrikiečiai	Afrikiečiai iš Užsachario Afrikos valstybių	Romai	Rusai	Turkai
Užpuolimas arba grasinimas	69 %	57 %	62 %	60 %	69 %	69 %	74 %
Nusikalstamas priekabiavimas	89 %	75 %	79 %	84 %	84 %	84 %	90 %

Making hate crime visible in the European Union: acknowledging victims' rights

EU-MIDIS Data in Focus 6 on Minorities as Victims of Crime

<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources>

Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės

e. paštu media@fra.europa.eu

tel. +43 1 580 30 642

Pastaba redaktoriams:

- Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA) įpareigota teikti įrodymais grindžiamas konsultacijas sprendimus priimantiems ES ir jos valstybių narių politikams. Taip, ~~taigi~~, agentūra ~~taip~~ prisideda prie išsamesnės informacija paremtų ir tikslingesnių diskusijų plėtros bei pagrindinių teisių politikos įgyvendinimo.
- Savo veikla neapykantos nusikaltimų srityje FRA prisideda prie Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro vykdomos veiklos. Šis biuras kasmet atnaujiną duomenis apie neapykantos nusikaltimų atvejus ir rengia praktines gaires, siekdamas padėti biuro veikloje dalyvaujančioms valstybėms rengti ir (arba) priimti kovą su neapykantos nusikaltimais reglamentuojančius teisės aktus bei kovoti su tokiais nusikaltimais.